

Impactul factorilor sociali și culturali asupra mediului de afaceri

Cătălina-Ioana TOADER

Academia de Studii Economice din București

Abstract

The aim of this paper is to understand the importance of the influence of socio-cultural factors on business performance. Society and culture have a significant impact on business environment. Cultural and social differences between countries are a challenge for managers, as they need to acquire intercultural competence and to anticipate the impact of all socio-cultural factors.

The study was carried out over the period 2010-2020 on a sample of 28 countries in Europe, the results showing that social factors such as education, government spending on R&D or health in GDP or the GINI indicator of population income inequality, as well as cultural factors such as corruption, the rule of law, the companies' innovation level significantly influence their income and their prospects of doing business in that state.

Key terms: social factors, cultural factors, business environment, investment prospects

Termeni-cheie: factori sociali, factori culturali, mediu de afaceri, perspective de investiții

Clasificare JEL: E60, E64, C33

To cite this article: Cătălina-Ioana Toader, *Impactul factorilor sociali și culturali asupra mediului de afaceri*, *CECCAR Business Review*, N° 6/2022, pp. 3-11, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2022.06.01>

1. Introducere

Este bine cunoscut faptul că o economie sănătoasă este cea în care mediul de afaceri are capacitatea de a se adapta condițiilor în continuă schimbare, în care companiile au un nivel de reziliență ridicat indiferent de șocul economic suferit. Țara în care o companie își desfășoară activitatea își pune amprenta în mod semnificativ asupra evoluției și performanței acesteia. În ciuda eforturilor firmelor de a atinge succesul, se remarcă unele efecte, fie de natură economică sau financiară, fie legate de caracteristicile statului în care se află, ce afectează într-o măsură mai mare sau mai mică performanța lor financiară. Un subiect de interes pentru potențialii antreprenori, manageri și investitori îl reprezintă înțelegerea mediului sociocultural dintr-o țară, ce stă în spatele desfășurării unei bune activități economice a societăților. Un mediu sociocultural îmbină factorii sociali și culturali, iar datorită interacțiunii puternice care există între ei este foarte dificilă evaluarea influenței lor asupra mediului de afaceri. Factorii socioculturali sunt unii dintre principalii factori care afectează semnificativ performanțele obținute de companii și sunt în afara ariei de control a managerilor.

Scopul prezentei cercetări este de a identifica și descrie influența anumitor factori socioculturali asupra mediului de afaceri. Pe baza rezultatelor obținute, aceasta contribuie la determinarea factorilor sociali și culturali

fundamentali pe care companiile ar trebui să-i aibă în vedere în momentul implementării, evaluării și prognozării unei afaceri într-un anumit stat. Articolul are în vedere analiza mediului de afaceri din statele membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European. Astfel, eșantionul cuprinde un număr de 28 de state din Europa, evidențiind relația dintre performanța mediului de afaceri și factorii socioculturali din fiecare țară.

Studiul este structurat astfel: capitolul următor redă literatura de specialitate ce vizează factorii care pot influența mediul de afaceri, cu accent asupra unora de natură socială și culturală. În capitolul 3 discutăm despre baza de date aleasă și despre metodologie, iar în partea finală redăm rezultatele și tragem concluziile aferente.

Obiectivul principal al cercetării este de a prezenta factorilor de decizie și antreprenorilor o imagine precisă și detaliată asupra a ceea ce contribuie la performanța mediului de afaceri. Am elaborat această lucrare pornind de la ipoteza că factorii socioculturali au un impact semnificativ asupra fiecărui aspect al activității unei entități. Deși societatea și cultura nu sunt incluse direct în operațiunile de afaceri, ele apar indirect ca elemente fundamentale în cadrul companiilor.

2. Literatura de specialitate

În literatura de specialitate întâlnim numeroase studii ce vizează analiza performanței mediului de afaceri și factorii de natură macroeconomică ce o pot influența. Dacă privim în jurul nostru, în viața de zi cu zi, orice acțiune a noastră sau a celor din jur are consecințe, ca și în cazul performanței întreprinderilor. Randamentul generat de o firmă este influențat de mai mulți factori, precum cei socioculturali specifici unei țări.

Gaganis *et al.* (2019) examinează dacă anumite caracteristici specifice țării modelează profitabilitatea IMM-urilor. Întreprinderile mici și mijlocii sunt considerate coloana vertebrală a activității economice în majoritatea țărilor. Prin urmare, evoluția și profitabilitatea acestor firme sunt de interes atât pentru ele, cât și pentru stat. Autorii au folosit un eșantion mare de aproximativ 40.000 de firme care își desfășoară activitatea în 25 de țări ale Uniunii Europene, perioada analizată fiind 2006-2014. Studiul s-a concentrat să examineze în principal caracteristicile țării în care se află firma privind corupția, guvernarea, condițiile de creditare ș.a. Rezultatele arată că un rol important îl joacă dimensiunea culturii naționale. Astfel, individualismul, inovația, eficiența guvernării au impact pozitiv asupra profitabilității, în timp ce distanța de putere și evitarea incertitudinii au efect opus. De asemenea, autorii au constatat că indicele corupției, un mediu mai bun în ceea ce privește condițiile care contribuie la facilitarea obținerii de credite și mai puține reglementări guvernamentale legate de pornirea, oprirea și închiderea unei afaceri sporesc profitabilitatea.

Beltramino *et al.* (2020) realizează o lucrare al cărei scop este de a analiza factorii determinanți ai performanței microîntreprinderilor. Studiul empiric este elaborat pe baza informațiilor obținute de la 468 de astfel de entități. Rezultatele arată că măsurarea capitalului uman în funcție de nivelul de educație, experiențele anterioare, abilitățile de management și motivația de a înființa o companie au impact pozitiv asupra performanței microîntreprinderilor. Totodată, Mertzanis și Said (2019) examinează rolul accesului la forța de muncă calificată în creșterea vânzărilor firmelor sub influența controlată a unei game largi de caracteristici aferente acestora și a factorilor economici și non-economiци la nivel de țară. Rezultatele indică o relație pozitivă semnificativă între accesul la forța de muncă calificată și creșterea vânzărilor.

Dezvoltarea economică, financiară și umană, deschiderea financiară și globalizarea, amploarea accesului la educație și calitatea acesteia, precum și diferiți factori tehnologici par să aibă un impact semnificativ asupra performanței firmelor. Dovezile arată că instituțiile publice și puterea acestora, dar și gradul de tehnologizare contează. Ele afectează oferta și cererea de forță de muncă calificată și, prin urmare, performanța societății între sectoare și regiuni.

Cherchye și Verriest (2016) surprind prin studiul realizat faptul că rentabilitatea firmei depinde de caracteristicile sale, de structura industriei și de specificitățile țării de origine a acesteia. Profitabilitatea este măsurată cu ajutorul a trei indicatori: rentabilitatea economică (ROA), rentabilitatea financiară (ROE) și marja de profit. Eșantionul a fost format din 53 de țări pe perioada 1996-2006. Rezultatele empirice au concluzionat că factorii specifici țării, precum cei politici și legali, au un impact negativ, explicând acest fenomen prin faptul că, odată cu creșterea și îmbunătățirea instituțiilor juridice și politice, în timp, profitabilitatea companiilor scade. Autorii demonstrează că o concurență sporită crește profitabilitatea entităților, iar eficiența guvernării are efect pozitiv și semnificativ și pentru deschiderea pieței.

Almaskati *et al.* (2020) studiază relația dintre factorii sociali la nivel de țară și performanța companiilor și a mediului de afaceri. Eșantionul a fost format din 43 de țări, perioada vizată fiind 2010-2017. Printre factorii-cheie luați în considerare amintim sistemul juridic al țării și puterea de aplicare a legii, piloni importanți în pregătirea educațională, și sistemul de sănătate (nivelul de educație și cheltuielile cu sănătatea), indicele de competitivitate al pieței ce măsoară eficiența acesteia și inovația afacerilor într-o anumită țară, doi indici privind guvernarea la nivel de firmă (GOVI) și la nivel de țară (COGI), gradul de libertate a mass-media dintr-un stat. Rezultatele arată că factorii la nivel de țară cum ar fi indicele statului de drept, libertatea presei, dezvoltarea socială și culturală, concurența pe piață explică o parte semnificativă a performanței societăților ce activează într-un anumit stat. Factorii socioculturali reprezentați de educație și sănătate au impact pozitiv și semnificativ asupra rentabilității capitalului propriu. De asemenea, o influență pozitivă asupra rentabilității capitalului propriu se evidențiază și în cazul indicelui de drept legal. Religia și sistemul legal sunt incluse în model sub forma variabilelor *dummy* și se constată că țările cu drept comun sunt asociate cu creșteri de performanță. Totodată, religia are un impact pozitiv. În plus, autorii observă că relația la nivel de țară și mecanismul la nivel de firmă sunt cel mai bine reprezentate folosind un model de moderare în care factorii la nivel de țară acționează ca moderatori ai relației dintre mecanismele la nivel de firmă și valoarea acesteia.

Akhter și Sumi (2014) dezvoltă un studiu care arată în primul rând că factorii socioculturali pot influența pozitiv, dar și negativ emergența antreprenorială într-o societate. Referințele din analiză confirmă opiniile teoriilor emergenței antreprenoriale care sunt înrădăcinate în teoria comportamentului social. Cercetarea relevă că impactul mediului sociocultural asupra antreprenoriatului reprezintă o provocare privind necesitatea ca societatea să aibă noi valori și o orientare favorabilă acestuia și dezvoltării antreprenorilor. Zi de zi apar noi provocări, iar societatea luptă să le accepte și să le transforme în facilități.

Masovic (2018) tratează în lucrarea sa factorii socioculturali și de performanță ai companiilor multinaționale. Acestea se confruntă cu o mare varietate de factori economici, politici, juridici, socioculturali și tehnologici. Una dintre componentele semnificative ale mediului de afaceri este mediul sociocultural. Factorii socioculturali sunt printre principalii factori de mediu care afectează semnificativ activitatea economică a companiilor multinaționale și performanța acestora, amintind aici cultura, limbajul, religia, nivelul de educație, preferințele clienților și atitudinea societății față de bunurile și serviciile străine. Influența culturii asupra companiilor multinaționale este reală și răspândită, ele fiind afectate de mai multe culturi la un moment dat. Se poate concluziona că multinaționalele de succes dezvoltă acceptarea și înțelegerea diferențelor culturale dintre țări și învață cum să profite de oportunități și să facă față dezavantajelor care apar din cauza diverselor culturi naționale.

Magoutas *et al.* (2012) demonstrează importanța educației în rândul capitalului uman. Într-un mediu economic modern globalizat, firmele și economiile naționale deopotrivă caută avantaje de creștere și competitivitate prin cunoștințe de specialitate și inovare. În acest context, acumularea capitalului uman joacă un rol foarte important. Efectele sale pozitive asupra creșterii economice au fost de mult recunoscute și testate, mai ales la nivel macroeconomic, iar în timp accentul a fost pus pe latura microeconomică. Autorii investighează influența

capitalului uman asupra ratelor de creștere la nivel de firmă. Rezultatele sugerează că, după controlul altor variabile precum dimensiunea firmei, investiția fizică și eficiența, capitalul uman are un impact pozitiv și semnificativ asupra ratelor de creștere ale companiilor.

Având în vedere toate aceste aspecte, putem concluziona că mediul de afaceri poate fi influențat decisiv de factorii socioculturali ai unui stat. Din acest motiv, analizăm în continuare care dintre acești factori sunt definitorii pentru evoluția mediului de afaceri dintr-o țară, metodologia și rezultatele fiind prezentate în cele ce urmează.

3. Metodologia și baza de date

Pentru a determina impactul factorilor socioculturali asupra mediului de afaceri am selectat o serie de factori sociali și culturali ce pot influența nivelul total al veniturilor (cifra de afaceri) societăților ce activează într-un stat. Considerăm că nivelul veniturilor companiilor este un factor important în cuantificarea performanței mediului de afaceri. Totodată, evoluția acestui indicator, diferită de la o țară la alta, poate fi un element definitoriu în analiza practică a performanței unei economii.

Datele referitoare la nivelul veniturilor companiilor dintr-un stat, dar și alte date macroeconomice au fost preluate de pe site-urile Eurostat și Thompson Reuters. Țările avute în vedere sunt Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Croația, Danemarca, Elveția, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Marea Britanie, Irlanda, Islanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxembourg, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Țările de Jos și Ungaria.

Variabila dependentă o reprezintă nivelul veniturilor companiilor ce activează într-un anumit stat pentru perioada 2010-2020. Și în cazul variabilelor explicative au fost utilizate cele mai studiate și prezentate în cercetări, acestea fiind educația, cheltuielile de cercetare și dezvoltare, cheltuielile cu sănătatea, controlul corupției, statul de drept, eficiența guvernului, nivelul de inovare al țării, libertatea afacerilor, inegalitatea socială și sistemul legislativ. În tabelul de mai jos prezentăm principalele variabile luate în considerare.

Tabelul 1. Variabile utilizate în analiză

Denumire	Explicație	Formulă
Cifra de afaceri (Turnover)	Redă cifra de afaceri totală realizată de societățile dintr-o economie (în milioane euro).	În regresie a fost utilizată valoarea logaritmată.
Factori sociali		
Educația primară (Primary Edu)	Exprimă procentul angajaților ce dețin studii primare absolvite.	Procent din populația țării
Educația terțiară (Tertial Edu)	Exprimă procentul angajaților ce dețin studii terțiare (universitare) absolvite.	Procent din populația angajată pe poziții care în general sunt recomandate persoanelor cu studii superioare
Cercetarea și dezvoltarea (R&D)	Cuprind cheltuielile de cercetare și dezvoltare efectuate în cadrul sectoarelor de afaceri pe teritoriul țărilor.	Procent din PIB

Denumire	Explicație	Formulă
Sănătatea (<i>Health</i>)	Reprezintă cheltuielile cu sănătatea, incluzând bunurile și serviciile de sănătate consumate într-un an.	Procent din PIB
Gini index	Surprinde măsura în care distribuția veniturilor între indivizi sau gospodării în cadrul unei economii se abate de la o distribuție perfect egală.	Un indice Gini nul reprezintă egalitatea perfectă, în timp ce unul de 100 indică inegalitatea perfectă.
Factori culturali		
Nivelul corupției (<i>Corruption level</i>)	Este un indicator al lipsei de corupție. Cu cât acesta se apropie mai mult de pragul de 100, cu atât corupția este mai mică.	Se utilizează o scară de la 0 la 100.
Statul de drept (<i>Rule of law</i>)	Surprinde percepțiile privind măsura în care agenții au încredere și respectă regulile societății, drepturile de proprietate, poliția și instanțele, precum și probabilitatea crimei și violenței.	Scorul este între 0 și 100, nivelul 0 corespunzând rangului cel mai scăzut, iar 100, rangului cel mai înalt.
Eficiența guvernului (<i>Government efficiency</i>)	Arată percepțiile despre calitatea serviciilor publice.	Scorul este între 0 și 100, nivelul 0 corespunzând rangului cel mai scăzut, iar 100, rangului cel mai înalt.
Scorul libertății în afaceri (<i>Business freedom score</i>)	Măsoară ușurința de a deschide o afacere.	Scorul este între 0 și 100, nivelul 100 echivalând cu cel mai liber mediu de afaceri.
Nivelul de inovare (<i>Innov level</i>)	Cuprinde nivelul de inovare a instituțiilor și capitalului uman, cercetării, infrastructurii, cunoștințelor, tehnologiei.	Scara este de la 0 la 100, 100 fiind cel mai înalt nivel.

Sursa: Eurostat și World Bank.

În Tabelul 2 prezentăm statisticile descriptive ale variabilelor dependente și independente.

Tabelul 2. Statistici descriptive

	Medie	Mediană	Deviație standard	Min	Max
Educația primară (%)	43,72	43,55	13,89	14,00	77,50
Educația terțiară (%)	83,52	84,30	4,94	65,90	93,50
Cercetarea și dezvoltarea (%)	1,65	1,37	0,91	0,38	3,71
Sănătatea (%)	8,47	8,70	1,88	4,70	11,70

	Medie	Mediană	Deviație standard	Min	Max
Nivelul corupției	79,54	80,77	15,69	46,15	100,00
Statul de drept	82,40	84,62	13,58	51,17	100,00
Eficiența guvernului	82,49	83,65	12,69	42,79	100,00
Gini index	31,71	31,87	3,47	24,22	41,28
Scorul libertății în afaceri	78,24	78,00	9,61	55,30	99,70
Nivelul de inovare	49,69	49,10	8,28	34,20	68,40

Sursa: Analiză proprie.

În ceea ce privește statistica descriptivă, putem observa că variabilele sunt uniform distribuite, existând și state în care indicatorii au valori mai mari, dar și unele cu valori mai reduse. Referitor la factorii sociali, respectiv procentul populației cu educație primară și gimnazială, media europeană este de 43,72%, cu valori mai ridicate în state precum Danemarca, Cipru, Suedia și Polonia, în timp ce numărul angajaților care activează pe poziții unde în general sunt necesare studii superioare este destul de crescut în toate statele Uniunii Europene (83,52%). Indicatorul Gini, unul dintre cei mai utilizați pentru a cuantifica discrepanțele sociale dintr-o țară, înregistrează o medie europeană de 31,71, având valori mai mici, cu o poziție mai bună, în Finlanda, Malta și Țările de Jos și valori mai mari în Portugalia, Bulgaria, România, Spania etc.

În cazul factorilor culturali, indicele de măsurare a percepției privind corupția înregistrează o medie europeană de 79,54 puncte, cu valori mai ridicate (state mai puțin corupte) în Luxemburg, Țările de Jos și Irlanda și valori scăzute în România, Bulgaria și Slovacia. Dacă analizăm eficiența guvernului în ce privește aplicarea legislației în vigoare și a politicilor privind mediul de afaceri, observăm un scor mediu de 82,49, cu valori mai crescute în Austria, Suedia și Danemarca și mai reduse în România, Bulgaria și Grecia.

În cele ce urmează realizăm o analiză amănunțită a acestora pentru a vedea efectul concret asupra mediului de afaceri. Pentru acuratețea analizei de date de tip panel trebuie să avem în vedere un aspect important ce vizează toate seriile de acest tip, și anume autocorelarea. Printre ipotezele folosite în analiza de date panel se regăsește cea care spune că nu trebuie să avem o corelație între variabilele independente pentru a putea afirma că nu există multicolinearitatea. În scopul eliminării celei din urmă, o soluție comună este să se păstreze în model doar o singură variabilă dintre cele corelate. Astfel, pentru a vedea în situația noastră corelarea, vom lua în considerare valorile standard ale intervalului de -0,4 și 0,4. Rezultatele sunt prezentate în Tabelul 3.

Tabelul 3. Matricea de corelație

	Educația primară (%)	Educația terțiară (%)	Cercetarea și dezvoltarea (%)	Sănătatea (%)	Nivelul corupției	Statul de drept	Eficiența guvernului	Gini index	Scorul libertății în afaceri	Nivelul de inovare
Educația primară (%)	1,00									
Educația terțiară (%)	0,95	1,00								
Cercetarea și dezvoltarea (%)	0,19	0,14	1,00							

	Educația primară (%)	Educația terțiară (%)	Cercetarea și dezvoltarea (%)	Sănătatea (%)	Nivelul corupției	Statul de drept	Eficiența guvernului	Gini index	Scorul libertății în afaceri	Nivelul de inovare
Sănătatea (%)	0,20	0,12	0,76	1,00						
Nivelul corupției	0,13	0,04	0,75	0,59	1,00					
Statul de drept	0,16	0,08	0,72	0,57	0,96	1,00				
Eficiența guvernului	0,10	0,02	0,72	0,60	0,94	0,94	1,00			
Gini index	-0,02	-0,16	-0,40	-0,21	-0,31	-0,34	-0,33	1,00		
Scorul libertății în afaceri	0,11	0,05	0,61	0,56	0,65	0,63	0,63	-0,19	1,00	
Nivelul de inovare	0,30	0,19	0,73	0,63	0,87	0,85	0,86	-0,28	0,59	1,00

Sursa: Analiză proprie.

4. Rezultate

În continuare discutăm și analizăm rezultatele modelului de regresie liniară cu date de tip panel folosit pentru studiul impactului factorilor socioculturali asupra performanței întreprinderilor. Cercetarea a fost realizată în 28 de țări din Europa, având ca variabilă dependentă nivelul veniturilor mediului de afaceri dintr-un anumit stat. Raportându-ne la componentele definatorii pentru fiecare țară și perioada de analiză, este recomandat să utilizăm pentru modelul de regresie estimarea prin efecte fixe sau aleatorii. Am folosit testul Hausmann prin care am decis luarea în considerare a efectelor variabile având în vedere corelațiile dintre economiile naționale din Europa pe anumite perioade. Rezultatele sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 4. Rezultatele analizei de regresie data panel
(variabila dependentă – nivelul veniturilor societăților dintr-o economie (logaritm))

Variabila	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Educația primară (%)	0,015*** (4,32)		0,014*** (4,40)		0,021*** (5,34)		
Educația terțiară (%)		0,009* (1,89)		0,01*** (3,93)		0,009*** (4,04)	0,01*** (3,54)
Cercetarea și dezvoltarea (%)	105,23*** (12,39)						
Sănătatea (%)			54,09*** (15,25)				
Statul de drept				0,04*** (6,42)			
Nivelul corupției		0,04*** (3,64)					
Eficiența guvernului					0,04*** (6,39)		
Gini index	0,122*** (5,60)	0,08* (1,67)	0,07*** (3,92)	0,07*** (3,13)	0,06*** (2,65)	0,05** (2,32)	0,06** (2,77)

Variabila	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Scorul libertății în afaceri						0,05*** (6,80)	
Nivelul de inovare							0,08*** (7,79)
Intercept	7,04 (9,25)	6,21 (2,83)	5,75 (7,96)	6,72 (6,06)	6,98 (6,37)	6,31 (5,68)	6,64 (6,60)
R-Squared	40,62%	23,63%	49,37%	16,23%	20,70%	17,54%	25,07%
No observation	308	308	308	308	308	308	308

Simbolurile *, **, *** reprezintă niveluri de semnificație de 10%, 5% și 1%.

Sursa: Prelucrare proprie în EViews.

Conform analizei realizate, factorii sociali și culturali influențează semnificativ mediul de afaceri, mai concret, nivelul total al veniturilor (cifra de afaceri) societăților ce activează într-un anumit stat.

Din punct de vedere social, în țările în care nivelul angajaților care au absolvit studiile primare și gimnaziale și studii superioare este ridicat, companiile înregistrează sistematic cifre de afaceri mai mari. Investiția în educație aduce beneficii și acest lucru este bine cunoscut.

În același timp, o influență pozitivă o are și gradul de cercetare și dezvoltare. În statele în care finanțarea acestora este mai mare, companiile evoluează mai bine, cercetarea fiind cheia spre succes de cele mai multe ori.

Sistemele medicale au reprezentat tot timpul un factor important în progresul unui stat. În general, țările cu un sistem de sănătate solid și performant, în care există finanțări substanțiale guvernamentale, sunt cele în care societățile pot genera o cifră de afaceri mai mare. Ca factor social, o protecție sanitară ridicată duce la o capacitate de muncă mai bună a angajaților.

Un rezultat surprinzător prezintă și indicele Gini. Conform analizei noastre, influența este una pozitivă, ceea ce demonstrează faptul că în statele în care acest indicator are o valoare mai mare, deci cele în care există o diferență socială între cetățeni mai mare din perspectiva veniturilor, companiile pot genera cifre de afaceri mai ridicate. Astfel, am putea spune că în statele avansate economic precum Franța, Germania și Italia, unde firmele înregistrează cifre de afaceri ridicate, există diferențe sociale semnificative între cetățeni, având un număr relativ mare de salariați în comparație cu antreprenorii sau liber-profesioniștii. Toate rezultatele obținute din perspectiva factorilor sociali sunt în concordanță cu literatura de specialitate (Gaganis *et al.*, 2019; Mertzanis și Said, 2019).

Din punct de vedere cultural, observăm că factorii influențează semnificativ mediul de afaceri. Nivelul corupției și eficiența guvernului în ce privește aplicarea legislației în vigoare și a politicilor privind mediul de afaceri au un efect pozitiv asupra veniturilor totale ale societăților ce activează într-un anumit stat. Acești indicatori au fost cuantificați ca nivel de percepție în rândul populației, iar statele în care percepția cetățenilor este mai bună sunt și cele în care companiile pot genera rezultate mai bune.

Ușurința de a deschide o afacere este un indicator-cheie în orice economie. Din analiza noastră rezultă clar că în țările în care libertatea și ușurința de a începe o activitate economică sunt mai mari cetățenii se vor implica mai mult în antreprenoriat și astfel mediul de afaceri va prospera. În același timp, inovația este și ea importantă. În statele în care nivelul de inovare în ce privește tehnologia, capitalul uman, infrastructura etc. este mai ridicat, mediul de afaceri are de câștigat cel mai mult.

Tot din punct de vedere cultural, statul de drept a fost tot timpul un element-cheie care influențează nivelul de dezvoltare economică al unei țări. Știm foarte bine că multe politici comunitare au în vedere statul de drept în ce privește finanțările, acest factor atrăgând adesea investițiile străine și injecția de capital. Și din analiza noastră

rezultă că statul de drept influențează semnificativ și pozitiv mediul de afaceri. În țările în care acesta este respectat, companiile sunt mai înclinate să investească și să obțină o performanță mai bună.

5. Concluzii

Scopul prezentului studiu este înțelegerea importanței influenței factorilor socioculturali asupra performanței mediului de afaceri, societatea și cultura având un impact semnificativ asupra sa. Diferențele culturale și sociale dintre țări constituie o provocare pentru manageri, deoarece aceștia trebuie să dobândească competențe interculturale și să anticipeze impactul tuturor factorilor socioculturali.

Conform analizei realizate, factorii sociali și culturali influențează semnificativ mediul de afaceri, mai concret, nivelul total al veniturilor (cifra de afaceri) companiilor ce activează într-un anumit stat. Acest lucru este semnificativ la nivel european în ultimii 10 ani, potrivit rezultatelor obținute.

Studiul demonstrează că factorii sociali precum educația, cheltuielile guvernamentale cu cercetarea și dezvoltarea sau cu sănătatea din PIB ori indicatorul Gini de inegalitate a veniturilor populației influențează semnificativ veniturile societăților și perspectiva acestora de a desfășura un business în respectiva țară. Totodată, factorii culturali precum corupția, statul de drept, nivelul de inovare al companiilor sau ușurința cu care poate fi deschisă o afacere au un impact pozitiv asupra mediului de afaceri.

Prin urmare, pentru a-și fundamenta deciziile de investiții, companiile pot să privească mai departe de caracteristicile businessului, factorii economici și financiari specifici. Factorii socioculturali pot reprezenta pentru societăți un avantaj sau un dezavantaj, în funcție de statul în care se află acestea, fiecare țară având particularitățile sale sociale și culturale.

Bibliografie

1. Akhter, R., Sumi, F.R. (2014), *Socio-Cultural Factors Influencing Entrepreneurial Activities: A Study on Bangladesh*, Journal of Business and Management, vol. 16, pp. 1-10.
2. Almaskati, N., Bird, R., Lu, Y. (2020), *Corporate Governance, Institutions, Markets, and Social Factors*, International Business and Finance, vol. 51.
3. Beltramino, N.S., García Pérez De Lema, D., Valdez Juárez, L.E. (2020), *Impact of the Human Capital on the Performance of Micro-Enterprise: An Empirical Study in Argentina*, International Journal of Entrepreneurship and Small Business, vol. 40, nr. 4, pp. 439-464.
4. Cherchye, L., Verriest, A. (2016), *The Impact of Home-Country Institutions and Competition on Firm Profitability*, International Business Review, vol. 25, nr. 4, pp. 831-846.
5. Gaganis, C., Pasiouras, F., Voulgari, F. (2019), *Culture, Business Environment and SMEs' Profitability: Evidence from European Countries*, Economic Modelling, vol. 78, pp. 275-292.
6. Magoutas, A.I., Papadogonas, T.A., Sfakianakis, G. (2012), *Market Structure, Education and Growth*, International Journal of Business and Social Science, vol. 3, nr. 12, pp. 88-95.
7. Masovic, A. (2018), *Socio-Cultural Factors and Their Impact on the Performance of Multinational Companies*, Ecoforum, vol. 7, nr. 1.
8. Mertzanis, C., Said, M. (2019), *Access to Skilled Labor, Institutions and Firm Performance in Developing Countries*, International Journal of Manpower, vol. 40, nr. 2, pp. 328-355.
9. <https://data.worldbank.org>
10. <https://ec.europa.eu>